20

Quod DEUS bene vertat!

In Perantiqua Academia EBERHARDINA,

Decreto & Authoritate Ampliſsimi Medicorum Ordinis,

PRÆSIDE

DN. ELIA RUDOLPHO CAMERARIO,

Phil. ac Med. Doct. Prax. Profeſs. Ordinario, Conſiliario & Archiatro Württemberg. Dn. Cognato, Patrono ac Præceptore ſuo æviternùm Colendiſſimo,

Hiſtoriam

PLEURITIDIS ET ABSCESSUS PECTORIS CUM SUCCEDENTE COLICA SPASMODICA ET GUTTA SERENA,

&

In Eam

COMMENTARIUM,

Pro Summis & DOCTOREIS in Medicina HONORIBUS, Juribus ac Privilegiis legitimè demerendis,

Publico ac Solenni Examini

ſubmittit

JOHAN-SAMUEL KNISEL, Stutgard.

d. *Septembr. Anno* 1690.

IN AULA NOVA,

Horis conſuetis.

TUBINGÆ,

Typis MARTINI ROMMEII.

SERENISSIMO

PRINCIPI AC DOMINO

DOMINO,

EBERHARDO LUDOVICO,

DUCI

WURTENBERGIÆ AC TECCIÆ,

COMITI

MONTISBELIGARDI,

DYNASTÆ

HEIDENHEIMII,

AVITARUM VIRTUTUM HÆREDI,

PRINCIPUM GERMANIÆ DECORI,

FIDORUM SUBDITORUM AMORI,

PRINCIPI AC DOMINO SUO
LONGE CLEMENTISSIMO,

CLYPEUM FUTURI REGIMINIS FIRMUM,
STATUM TERRITORII TRANQUILLUM,
&

VITAM LONGÆVAM,
GLORIAM PERENNEM,
FAMAM MAIORUM

VOTIS EXOPTAT DEVOTIS;

SIMULQUE

DISPUTATIONEM HANC INAUGURALEM,
CEU OBSIDEM

DEVOTISSIMÆ SUBJECTIONIS
AC FIDEI

SUBMISSISSIME OFFERT

Humilimus Cliens ac Servus

JOHANN-SAMUEL KNISEL.

Σ. Θ.

L. B. S.

Cùm de *Diſputationis Inauguralis* poſt ſuperata Examina inſtituendæ Argumento deliberarem, arriſit Thema quoddam, quod non curioſitate ſolùm, ſed & utilitate Medico, qui niſi Practicus hoc nomine non venit, ſe commendaret. Petii igitur & obtinui ab Excellentiſſimo *Dn. Præſide (cui pro multiplici favore æternùm me obſtrictum publicè profiteor)* Caſum, quem brevi *Commentario*, imitabundus in hoc *Cimbrium Æſculapium* Hiſtoriam vulneris Thoracici pro- & exponentem, explicare DEO FAVENTE (Cujus gratiam ſupplex imploro) conſtitui. Scopus autem, qui eſt, ut talis commentatio inſerviat Exercitio & Specimini ſolenni ac publico, mox excuſat, quod prolixior non ſit, Tractatum enim latæ deductiones & prolixæ expanſiones cuderent.

Hiſtoriam proponendi Caſus *ex Literis*, quarum contenta in vernacula ſcripta Latio idiomate ſequuntur, unà cum medicamentis percipies.

Ex Epiſtol. 1.

Parens meus per aliquot dies tuſſi laborarat, ad quam tollendam varia communiter adhiberi ſolita tàm Electuaria, quàm Syrupos & Rotulas aſſumpſit; cùm autem iter frigida & pluvioſa hac tempeſtate per triduum feciſſet, vino ſub iſto tempore uſus acido, auſtero, tertio itineris die rigor cum ſuccedente calore valdè intenſo Ipſum invaſit, tuſſis aucta fuit ita, ut domum redux nunc per biduum lecto affixus teneatur cum cephalalgia, dolore lateris punctorio, difficilima reſpiratione, laſſitudine inſigni, ſiti intenſa; à tuſſi vehementiſſima totum corpus concutiente, capitis dolorem, dyſpnœam & laſſitudinem augente torquetur, eaque adhuc valdè ſicca, poſt diùturnum

enim tuſſiendi laborem pauciſſimum ſanguinis modò ſinceri, modò liquori ſeroſo ſtriatim mixti ejicit. 12. Mart. St. nov. 1690.

Commentarius.

THESIS I.

NE mireris, L. B. non recenſeri ordine Medico, in voluminibus Medicorum ſive Præcepta ſive Caſus particulares deſcribentium obſervari ſolito, cauſas & ſymptomata affectus, qui ægrum lecto tenet. Nam & hoc inter alia eſt, quod in Medico praxin exercente illud, quod *Crato* Medicum facere ſed dici non poſſe vult, requirit, quod nos *Prudentiam Practicam* eſſe dicimus, dum relationes, non ut in libris, fiunt, dum Medicus ex nimis conciſa, obſcura, inconvenienti relatione ſive ore ſive ſcriptis facta divinari ferè de ſpeciali affectus idea & cauſa cogitur, & prudenti circa hanc deliberatione multa ex ſana ratione & experientia ſupplere opus habet, quò poſtmodum debitè indicanti formato indicatum opponere ejusque executionem per materiam legitimam actui dare valeat. Ceu autem talis relatio ſæpè mutila prudentem requirit Medicum: ita econtra aliquando Medici primùm vocati relatio, dum præconceptam opinionem præſupponit & ipſi ſingula accommodat, accedenti & in conſilium pòſt vocato non levem in ſuppeditando tali ponit obicem.

II.

Tuſſim hanc induxit ſerum ex glandulis per oſcilla vaſorum & ductuum minimorum utriusque generis exudans, tam in veſiculari pulmonum ſubſtantia, quàm bronchiis, aſperæ arteriæ capite ac faucibus irritans, fibras in criſpaturas & iſtum motum ope aëris expulſivum adigens; quæ criſpatio ſeu contractio per iſtum motum quaſi per circulum eò magis ex glanduloſa iſta ſubſtantia ſerum exprimit. Serum autem, quod in Ægri corpore prædominabatur, majori copia per Auſtrinam humidam & pluvioſam hyemem prægreſſam genitum, ac cumulatum, verno tempore tùm ob familiarem ipſi motum, tùm ob continuantem talem tempeſtatem agitatum, & ut vim nocendi ſui juris factum actu in debiliores ab ipſo aëre inſpirato læſas partes dictas exereret, diſpoſitum fuit. Pulmonibus igitur cum vicinis, quibus cohæret & adalligatur, partibus jam dum à ſero tali infeſtatis cùm ab itinere per tempeſtatem accuſatam præſertim frigidiorem juſto, à vino acido auſtero affluenti pro nutritione ipſorum ſanguini debi-

tus

tus denegaretur refluxus, ſanguis tam in vaſis quàm extra illa ſive in cavitate ſive in fiſtulatis fibrarum ductulis ob viarum occluſionem ſtagnans (non dicimus concretus aut coagulatus) fervidior, acrior fit, effervefcendo ſe expandit, majus in pulmonibus & pleura ſpatium quærens ipſorum ſubſtantiam ſimul attollit, intumeſcere facit; ejus enim particulæ diverſæ extra locum naturalem detentæ, ſecretæ, evolutæ, ab invicem ſecedentes ob diſproportionem fibrillas nerveas irritant, ab invicem ſolvunt, unde impetuoſus ſpirituum & fervidioris ſanguinis rapidior motus magis magisque cumulatus & auctus; imò, ut Quidam loqui amant, ſeminium continet inflammationis ſanguis ſubſiſtens. Hic enim ad pleuram & pulmones affluens non debitè revectus ſubſiſtit, incaleſcit; tùm effervefcens expandens ſeſe ipſe, tùm ob hunc dictarum modò partium particulæ activæ ſeſe ſimiliter moventes, expandentes hanc producunt inflammationem. Ipſæ verò totius Mæ.Sæ. particulæ ob transpirationem per illud iter prohibitam, craſin ac texturam ſanguinis à vino acido auſtero mutatam, ſeri p. n. prægreſſam diſpoſitionem, præſertim verò ſulphureæ in ebullitionem actæ qua mixtionem turbatæ poſt rigorem totius corporis p. n. calorem & alias moleſtias induxerunt. Peccarunt itaque fluida, ſpirituoſa fervore, motu nimio, humoroſa, ſanguis quantitate & qualitate, ſeu particulis fervidis, acribus; ſerum, partim viſciditate viam intercludens, partim acrioribus tenuioribus particulis, ſimul & motu tàm nimio, quàm imminuto, quà diverſas partes totius maſſæ; ſolida, fibrillarum utriusque generis dyſcraſia & textura. Quò multum contulit non ſolum tempus frequenter gignens pleuritidem, ſed & epidemicum tùm in diſtrictu certo graſſans tale malum. Remotiores cauſas infra videbimus.

Et hinc *Pleuritis* cum *febre continua non ſine malignitate*, quod ita deſcripta docent ſymptomata. Cephalalgia enim, ſitis intenſa, maxima virium dejectio, graſſans tunc & epidemicum malum ac p. n. corporis calor ac æſtus, quod modò dicta indigitant, iſtam febrim, & hæc cum dolore lateris punctorio, difficillima reſpiratione, & tuſſi quid ſanguinis extorquente pleuritidem ſignificat. *Ecce! Ideam, Subjectum, Cauſas & Signa Affectus.*

Reſponſum Medici.

Affectus, qui Dominum Ægrum tenet, eſt Pleuritis, in hac ætate periculoſiſſima. Utetur meo tenui conſilio medicamentis, quæ

 ex phar-

ex pharmacopolio lator harum unà afferet, modo ſequenti: Pulveris aſſumat quovis trihorio tantum, quantum cultri cuſpis ter capit, cum 4. cochlear. Aquæ ſeu Mixturæ: Species pro decocto coquantur in Aq. fontan. Menſur. ij. Colatura inſerviat potui ordinario. Unguento latus dolens imò totum pectus calidè repetita vice illinatur. Aër cubiculi ſit modicè & æqualiter calidus; abſint cibi acres, acidi.

III.

Reſponſum Medici non expoſuit prolixè cauſas tàm proximam quam remotas, non determinavit Ideam affectus, non ipſius geneſin deduxit. Nec enim è re Ægri ſemper eſt, talia detegere, cùm vel Ipſe, vel Adſtantes, vel Medicaſtri uno vel altero arrepto variè peccent ſcioli; imò Medico frequentiori Praxi fatigato tempus non ſuppetit prolixas tales exarandi literas. Aliquando tamen & neceſſarium eſt, & decet. *Prognoſis* in omni pleuritide propter affectum duplicem, partis teneritudinem, cauſæ ferociam & actionis potiſſimum læſæ, reſpirationis nimirum, nobilem neceſſitatem periculum non leve prædicit. Cùm autem debitè ſecundum Methodi veræ leges tractantur, qui infra 50. annum ſunt, plerique & ex ſingulis plurimi per DEI gratiam ſalvari ſolent. At in tali, quali Æger eſt, ætate ſummè periculoſus eſt affectus non ob cauſas ſolùm dictas, ſed & potisſimum ob magnum cauſæ à naturali conſtitutione receſſum. Aliquando tamen & ſenes licet rarius hunc ſuperare morbum in hoc & aliis Caſibus quibusdam obſervavit Exc. Dn. Præſes.

IV.

Medendi Methodus ſuaſit, ut ſanguis fervidior, acrior, impetuoſiùs motus temperetur, mitigetur, coërceatur, invertatur, reſtinguatur, educendo per tranſpirationem imminuatur, compeſcatur, ſtagnans & ſerum & ſanguis educatur per vias hîc aptas, per expectorationem promoveatur, diſcutiatur, vires ſuſtententur, dolor leniatur, partes affectæ liberentur, muniantur. Medicamenta igitur requirebantur, quæ ſanguinis ebullitionem, æſtum mitigarent, tranſpirationem promoverent, ſimul & anocathartica, arteriaca, ut Quidam vocant, expectorationem juvantia, quæ nimirum hîc ſanguinem æſtuantem, bullientem, concitatiorem, nimis expanſum in pulmonibus & vicinis partibus reſtinguunt, refrenant, temperant corrigunt, ſerum tenuius efferveſcens ad expectorationem diſpo-

nunt

nunt, ut Veteres loquuntur, coquunt, viſcidius reſolvunt, incidunt, ſicciores fibras humectant, potiſſimum verò, quæ lævigantibus, mucilaginoſis, roſcidis dulcibus particulis membranas, vias, ductus lubricant, leniunt, lævigant, & ita tàm ſubſiſtens ſerum quàm ſanguinem expectorari faciunt, fauces & tracheæ latera ab aëre frigido & ſero acri defendunt. *Modum medicamentis utendi* tàm quà tempus quàm quà quantitatem accuratè obſervandum præſcripſit, cùm multum ad conſequendum medicamentorum effectum conferat debitus tàm ab Ægro quam ab Adſtantibus circa medicamenta obſervatus ordo.

V.

Potum propinavit *ordinarium* eo ipſo à menſa exeſſe jubens vinum. Hoc enim ſive acidius & vilius, ſive generoſius, imò quodcunque nocet. Acidius vi ſua adſtrictoria expectorationem hîc tam neceſſariam ſufflaminaſſet, generoſius ſanguinis æſtum, & inde orta ſymptomata intendiſſet, imò quodcunque particulis ſuis ſpirituoſis inflammationem & febrim auxiſſet. Nec latet nos, Vini Patronos objicere quosdam ægros à vini uſu in tali affectu adjutos. Verùm. 1. Quod non ſtatim actu nocet, juvare dici non poteſt. 2. Quod in parva quantitate non nocuit, pro potu ordinario contra tàm intenſam ſitim concedi non poteſt. 3. Quod extra ordinem in non aſſuetis aliquando medicamenti vicem egit, id ſemper & pro ordinario remedio in uſum ducendum non eſt. Sed & hîc Exceptio locum habet; Hinc Medicus huic ægro non expreſſis verbis omnem vini interdixit uſum, tacitè, ſi deſideraret, ob conſuetudinem & ob ſenium connivens, ſed parca quantitate. Injunxit ut aër cubiculi ſit modicè & æqualiter calidus, difficilimè enim reſpirantes ab intenſo circumflui aëris fervore multum læduntur. Inæqualitate autem ipſius magno ægrorum damno in talibus affectibus peccatur, dum conclave modò nimis fervet, & hinc æger magis turbatur, ſpiritus abſumuntur, & dolores augentur, mox ſive ægri impatientia, ſive adſtantium negligentia non ſolùm non tepet, ſed friget, unde utraque hic utilis evacuatio per expectorationem & tranſpirationem impeditur. Cibi acres, acidi quam facile malum auxiſſent, primò mox intuitu patet.

Medicamenta fuerant:

℞. *Spec. diair. ſimpl. C. C. phil. calc. Matr. perlar. præparat.*

pulv.

pulv. alexipharm. Dn. Præſ. aa. ℈j. *Sacch. cand alb.* ℈ij. *M. f. pulv. D.* ℞. *Aq. card. mar. bellid. a.* ℥iij. *Conf. Alkerm. compl* ℈j. *Syr. violar.* ʒvj. *M. D.* ℞. *Spec. decoct. hord.* ℥iij. *pectoral.* ℥ß. *C. C. uſt.* ʒvj. *Fl. papav errat. Mj. M. ſ. a. S.* Stuck zum Tranck. ℞. *Vnguent. anodyn.* ℥iß. *D. S.* Aüſſerliche Salb.

VI.

Medicamenta præſcribens Medicus reſpexit ad ſupra ex Methodo medendi formata Indicantia. Ut enim tranſpiratio promoveretur, malignitas infringeretur, particulæ acriores fervidiores mitigarentur, reſtinguerentur, inverterentur, C. C. phil. calcin. Mat. perl. præp. aq. card. mar. ſpec. decoct. hord. fl. papav. err. C. C. uſt. præſcripta fuerunt. Ob malignitatem ſimul quid additum fuit pulv. Alexipharm. Dn. Præſ. & abſorbentia & penetrantia, attenuantia, aromatica continentis, cujus ingredientia reperies in *Conſilio contra febres malignas Germanico, hoc anno Stuttgardiæ typis impreſſo.* Ut ſerum cum ſanguine expectorationi aptum redderetur, membranæ ac ductus lubricarentur & ita expectoratio promoveretur, in uſum ductæ fuerunt ſpecies diaireos, quæ ex ſacchar. cand. alb. & ſpeciebus diatragac. frig. conſtant recipientibus Tragacant. alb. gumm. arab. Amyl. glycyrrhiz. ſem. 4. frig. maj. papav. alb. & ſacch. penid. hoc elogio inter alia decoratis: *Uſus frequens eſt in omnibus pectoris & pulmonum noxis à calida & ſicca cauſa ortum trahentibus, pleuriticis, ac ſiti immodica, quam pulmonum calor invexit, conferunt.* Accedit hîc rad. ireos Florentin. ut, ſi quid, quod in hac ætate contingit, viſcidi junctum ſit, attenuetur, aqua bellidis, card. mar. (quem ſpecificè contra pleuritidem commendare ſolent) ſyrup. violar. flor. papav. errat. decoctum pectorale, quod paſſulas, ſebeſten, jujub. &c. ut in diſpenſator. Auguſtan. videre eſt, continet junctum decocti hordei hîc frequentiſſimè uſitati ſpeciebus, quæ ſunt hordeum, paſſul. minores, cinamom. rad. cichor. liquirit. ſem. anis. flor. roſar. pallidar. violar. & unguent. anodyn. Auguſtanor. ita, quod dolores quacunque in corporis parte mitiget, dictum. Ut ſpiritus virium ſuſtentaculum reſtaurarentur, augerentur, Confectio alkermes completa addita fuit.

Ex Epiſtol. 2.

Tuſſis hactenus de die in diem aucta, continuò per mediam, inte-

integram horam. imò bihorium perdurat, tàm vehemens, ut ad lipothymiam usque vires dejiciat, eamque valdè crebram. Expectoratur ſanguis, ſed parcus: dolor punctorius, dyſpnœa, calor, ſitis & reliquæ moleſtiæ perſeverant, ſingula vehementiora. 15. Mart. ſt. n. 1690.

VII.

Ecce! frequentiſſimum patientiæ Medicorum Objectum, dum nimirum æger & adſtantes vix per diem continuato medicamentorum uſu malum nondum ſublatum, morbum à Medico non debitè cognitum, medicamenta proficua præſcripta non eſſe conqueruntur, non perpendentes, ceu omnia ita & ſua tempora habere morbos, ſeminia morborum diu latitantia antequam erumpant, matureſcant, ut Quidam loquuntur, agere radices non mox extirpandas. Æger hic acceperat medicamenta 13. Mart. 15. jam, cùm uſus ipſorum abſolutus nondum eſſet, denuò advolant literæ de augmento morbi. Iſta ſymptomatum intenſio, lipothymia, & expectoratio hucusque tam parca cauſæ vehementiam, & partis obſeſſæ magnam læſionem indicant, ipſum nimirum liquorem ſive ſerum aut mucum cum ſanguine alias in tali affectu per expectorationem excerni ſolitum partim non debitè ſecerni ſed manere crudum, id eſt, ſecretioni ineptum, partim ſtagnare, detineri, unde *Abſceſſus* indicium deſumi potuit. Sanguis enim tàm in minimis vaſis effervescens, turgeſcens, quàm per vehementiſſimam illam tuſſim ex vaſorum oſcillis expreſſus & collectus ſtagnans quà particulas ſuas ab invicem ſecedere & à ſuo vigore, craſi, textura, conſiſtentia deflectere cogitur.

Reſponſum.

Periculum nuper indigitatum majus reddunt lipothymiæ. Medicamenta, quæ denuò præſcripta, adhibeantur ſeq. mod. Syrupi ſive Eclegmatis ſæpiùs quid, pulvis & mixtura, ut priores, aqua ſive mixtura confortans quantum 2. 3. cochlearia capiunt, frequentiùs ſumatur: Emplaſtrum lateri dolenti applicetur.

VIII.

Tàm cauſæ intenſio pertinax, quàm partis læſio magis magisque confirmata utiq; magnum indicant periculum & quidem, ob ſpirituum abſumptionem ac diſſipationem, majus quam antea; defectus autem ſpirituum inductus fuit tùm ab ipſo morbo duplici, tùm à nimia iſta per tuſſis ferociam corporis concuſſione, tùm à vigiliis per

morbum & tuſſim inductis. *Eclegmatis* præſcriptionem improbare poſſent, qui nihil penitùs per aſperam arteriam pulmonibus communicari cenſent, potiſſimum perſuaſi illa violenta expulſione, quæ vel minima mica aut guttula inter edendum aut bibendum illapſa concitat. Verùm 1. Quin aliquid lubrici lævis ſecundùm membranarum continuitatem ceu mucus oblinens leniter non violentè delabatur, irrepat, impoſſibile non eſt. 2. Aſſumptis bechicis mox ex ipſis pulmonibus quid educi non ſolùm æger ſentit, ſed & ſtertor ac alia probant. 3. Multum quidem per has vias immediatè non communicatur, attamen & in exigua quantitate ſed ſucceſſivè & ſenſim illabens aut deſcendens ſuum edit effectum tale Eclegma. 4. Poſito, non conceſſo, nihil ad pulmones per iſtas vias pervenire, iſtum tamen ichorem, aut ſuccum, qui in capite aſperæ arteriæ & faucibus hæret, tale medicamentum ad expectorationem diſponit, cujus eductio per continuitatem tunicarum & per iſtius motus expulſivi pulſum etiam illum ex pulmonibus promovet.

Medicamenta.

℞. *Lohoh. ſan. & expert.* ℥i. *Syr. viol. papav err. an.* ℥iß. *Diacod. liquid. Montan.* ʒvj. *M. D. S.* beſonderer Safft. ℞. *Spec. diatrag. frig* ʒiß. *C. C. phil calcin.* ʒiij. *Sacch cand. alb.* ʒij. *M. f. pulv. D.* ℞. *aq. bellid. papav. errat farfar. an.* ℥ij. *Syr. jujub. papav. errat. an.* ℥ß. *M. S.* Waſſer zu dem Pulver. ℞. *aq. borrag. bugloſſ. a.* ℥iij. *Conf. Alkerm. compl.* ʒiß *Syr. borrag.* ʒvj. *M. D. S.* ſtärckend Waſſer. ℞. *Empl. de melilot.* ℥iiij. *D. S.* äuſſerlich Pflaſter. *Decoctum ordinarium paretur ex hordeo, oryza, paſſul. liquirit. ſem. fœnicul. C. C. uſt. fl. papav. errat.*

IX.

Lohoh ſanum & expertum morbis calidioribus & tuſſi calidæ ſuſpectum reddi novimus. At & hîc pro viſcidi in hac ætate ſine dubio præſentis attenuatione quid neceſſarium fuit; imò à ſuſpicione illa hoc medicamentum multum liberari cenſemus, quando perpenditur, illa attenuantia, calidiora ingredientia, cinamom. hyſſop. calaminth. ſem. anis. fœnic. non cum vino ſed cum aq. fontan. infundi hacque deſtillando abſtracta ex pineis, amygdalis emulſionem extrahi, & huic ſacchar. cum pulv. liquirit. tragacant. gumm. Arabic. & amyl. miſceri. Papaveracea non ſolùm in genere, ſed & in ſpecie papa-

veris

veris erratici flores valdè, potiſſimum diacodium liquidum Montani, in quo, præter capita papaveris albi cum ſeminibus, ſiliquarum dulcium & liquiritiæ particulæ ac Sacchar. cand. rubrum continentur, multum commendantur *contra tenues & acres rhevmatismos pulmones & aſperam arteriam tentantes & continua tuſſi vigilias excitantes.* C. C. *phil. calcinat.* directum fuit tàm contra acriores fervidiores particulas mitigandas, infringendas, quàm ad promovendam tranſpirationem. In diſpoſitione tali tenuioris, expuitioni, ad expectorationem minus apti ſeri & ſanguinis, juvabat inſuper cum aq. farfar. ſyr. d. jujub. Meſuæ, quem commendant ad *tuſſim ſiccam, arteriæ aſperitatem, omnesque thoracis & ſpiritalium partium morbos, à fluxionibus calidis ortum habentes.* Quibus ſubſcribimus, non ſola moti Authoritate, ſed & ipſis Ingredientibus eorumque textura ac agendi modo. Externè ſuum contulit Symbolum Emplaſtrum de meliloto, emolliens, humectans vi emplaſtica calorem fovens, Spiritus colligens, diſcutiens, ac impedimenta expectorationis, &, ſi neceſſaria, ſuppurationis removens. Conf. Alkerm. compl. c. aq. borrag. & bugloſſ. emendationi, mitigationi & virium ſuſtentationi adaptata fuerunt. Ingredientia decocti ordinarii utrique ſupra dictæ Indicationi ſatisfactura fuerunt præſcripta.

Ex Epiſtol. 3.

A ſtrenuo medicamentorum nuperorum uſu ceſſavit vehementia tuſſis, remiſit calor & ſitis, ſed cum tuſſi mediocri nunc ejicitur ſanguis, parum purulentus, potiſſimum corruptus (verdorben) valdè copioſus, fœtidiſſimus, ita, ut non Æger ſolùm, ſed & adſtantes præ fœtore virium exolutionem patiantur: Laſſitudo ſive virium dejectio magna adhuc eſt. 3. April. ſt. n. 690.

X.

Dum pus fit, dolor & febris oritur, *Senex Noſter* dicit. In hoc caſu, dum ſuppuratio ſanguinis non expectorati, ut tunc fieri ſolet quando non ejicitur, erat in via, fervor ille, calor ac agitatio aderant, cùm autem pus non, autem valdè parcum genitum ſit ob ipſarum particularum ineptitudinem, alia acceſſit ſanguinis mutatio. Sanguis tàm extra locum quàm extra debiti vigoris ac craſeos limites dejectus in priſtinum ſtatum reduci non amplius aptus, cùm inflammationem peperit inſignem, in ſtatum talem, qualis cum ægri commodo fieri poteſt, deducitur, ac quà ſuas particulas alteratur ut pus evadat, ſpirituoſis po-

tiſſimum ejus particulis avolantibus, oleoſis & reliquis quocunq; modo unitis. Cum autem hîc ſanguis nec per ſputum ejectus, nec in pus potiſſimum partem transmutatus fuerit, aliter corruptus fuit; putredine enim inſigni & penitùs corruptiva à ſuo ſtatu degenerans illum fœtorem contraxit, qui fœtor ceu oritur à corporis parte ſpiritibus penitùs exuta, ita reliquis adhuc in corpore præſentibus ſpiritibus valdè inimicus eſt, talisque ſanguis non tàm ſanguis quàm cadaver ipſius putreſcens dicendus eſt. Tuſſis vehementia remiſit, quia ſub corruptione illa ſanguis quà conſiſtentiam mutatus expuitioni aptior nunc eſt.

Reſponſum.

Periculum, quod tuſſis & quorundam ſymptomatum remiſſio extenuant, è contra materiæ ſ. ſputi hactenus ejecti conditio valdè exaggerat. Conducent medicamenta præſcripta ad inſtructionem ſq. Mane veſperi & noctu pulver. quantitate tali, qualem tres cultri apices largiores capiunt, cum juſculo calido, Electuarii ſæpiùs tantum, quantum caſtaneam æquat, & Aq. ſ. mixtur. 2. 3. cochlear. interdum capiat Dn. Æger.

XI.

Cautelam hinc deſumere licet Practico neceſſariam. Non rarò contingit, ut in Pleuriticis remittat tuſſis, ceſſet calor & ſitis; Sin autem expectoratio non præceſſit, fidendum non eſt; Varias enim tunc iſtud, quod expectorandum fuiſſet, quærit vias, quas ſi non invenit, partes quæ ipſi hoſpitium præbent, rodit. In hoc caſu tandem perrupit corruptus ille ſanguis copioſus, fœtidiſſimus periculum minitans haud leve tàm ut ſignum quàm ut cauſa; Priori modo, dum indicat texturam & conditionem ipſius ſanguinis talem fuiſſe, ut expectorari, in pus verti non potuerit, quod a cauſæ pertinacia & ſpirituum defectu oritur. Poſteriori modo, quia acrimonia pollet talis corruptus cruor rodendo depaſcens ſolidas partes, humoroſas verò inficiens ſimili labe & charactere, quia fœtor ille ſpiritus vehementer dejicit. Indicat ſimul hîc periculi magnitudinem magna illa perdurans laſſitudo. Præſcripſit Methodus medendi Medico ſub tali rerum ſtatu, ut omni modo citam iſtius corrupti ſanguinis reductionem per viam, cui natura jam inſiſtit promoveret, ac ita partes affectas in ſe teneras non ſolùm ab inquilino no-

no nocivo liberaret, ſed & contra ipſius rodentes particulas muniret, tàm ipſas oblinendo quàm iſta minima mitigando, temperando.

Medicamenta.

℞. *Gelatin. compoſ. Dn. D. Camerar.* ℥iij. *D. pulv.* ℞. *Elect. reſumptiv. Syr. d. jujub. a.* ℥iß. *Conſerv. bellid.* ℥iij. *M. D. S.* Lattwerg. ℞. *aq. ſcabio. bellid. violar. an* ℥ij. *Conf. Alkerm. compl.* ʒj. *Syr. bellid.* ʒvj. *M. D. S.* Innerlich Waſſer.

XII.

Dicta Methodi præcepta ſeu conſilia executus eſt Medicus Gelatina ſua compoſita, quæ ex variis oſſibus & cornubus paratur, tranſpirationem juvans, expectorationem lubricitate facilitans, glutinoſitate acrimoniam obtundens, partes muniens, abſorptione corrigens, nec ſpiritus refocillandi vi deſtituta: Electuario reſumptivo hîc officinali, quod paratur ex pulpis rad. farfar. paſſular. minor. & major. cum ſaccharo coctis, additis Cort. citr. amygdalis, cinamomo, garyophyll., ſpec. diair. ſimpl. diambr. aromat. roſ. flor. ſulphur. & Bol. armen. adeòque ſingulis modò dictis indicationibus ſatisfacere valet; Nec acriora, calidiora, aromatica terrere debent, cum in exigua adſint quantitate, ſimul hîc pro ſpirituum reſtauratione neceſſaria; Cui accedit, quod ſyr. d. jujub. & conſ. bellidis in magna quantitate juncta ſint; Dicta conſerva, ſyrupis, aquis & confectione Alkermes compl. de quibus in prioribus jam dictum.

Ex Epiſtol. 4.

Parens meus per DEI gratiam ope medicamentorum ab iſta moleſtiſſima tuſſi, excretione fœtentis humoris copioſi, intenſo calore liberatus, officio ſuo iterum fungi per tempus valuit. Quatriduum eſt, quod officium ad iter per vias inæquales ſalebroſas, montanas, cum equo ſuccuſſoriè gradiente ad aliquot milliaria ipſum degit, à quo redux, nunc torminibus ventris tendentibus, rodentibus, pungentibus, variè lancinantibus miſerè torquetur, ut modò umbilicus ad poſteriora retractus foveam formet, modò abdomen inſtar tympani tenſum ſit, modò tumores inæquales pugni magnitudine hic & ibi monſtret. Conqueritur ſimul de alvo occluſa, ut nec flatus tranſeat, de cardialgia, vomitu, anorexia, ſiti, vigiliis intenſis; ſi vel per horulæ quadrantem obdormit, terroribus frequentibus totum corpus concutitur. 13. Maji, ſt. n. 1690.

XIII.

Habuit æger cum ſuis, habuit & Medicus, cur *DEO benigniſſimo Soſpitatori agerent* gratias, pro liberatione ex tam periculoſo ſtatu. Sed ut conſtans eſt in orbe inconſtantia, ita & hic vix elapſo ſpatio menſtruo bigæ morborum priori ſucceſſit *Colica*, quod iſta tormina Ventris, & quidem *Spaſmodica*, quod retractio umbilici ad poſteriora, abdominis tenſio, ejusque varii hinc inde tumores, corporis concuſſio, alvi occluſio, cardialgia &c. juncta docent: Nec enim, ubi dolor etiam enormis, ſtatim ſpaſmus, nec ubi ſpaſmus, ſtatim dolor eſt. Particulæ nimirum peccantes, quantitate, qualitate, id eſt acrimonia diſproportionata, ſimul ſingulariter irritante, vellicante, acrimonia nimirum ſulphurea, ſalina, varia, non ſimplici, ſed variè miſceri ac ſuccedere ſolita, motu nimio, imminuto & loco, hærentes, tàm in ſpirituoſis ac flatulentis, quàm maſſa ſanguinea & lympha, potiſſimum verò in ſaliva, liquore gaſtrico, cibi reliquiis, chylo, ſucco pancreatico, bilioſo, & muco glutinante inteſtinali hoſtiles, ſpiculis armatæ, dum in fibrillas inteſtinorum non coli ſolum ſed & tenuium agunt, propter diſproportionem illam reagentium, annon & membranarum à muco denudationem, continuitatem ſolvendo, craſin mutando, texturam turbando, dolor iſte, tormina illa colica dicta (quod nomen tenuia inteſtina tanquam ſubjectum non excludit) excitantur; dum præter talem ſolutionem accuſatam ipſas etiam, quia in ſingularem acrimoniæ gradum exaltata, irritant, vellicant, laceſſunt, ſpaſmodicæ in inteſtinis & vicinis partibus tractiones, corrugationes, tenſiones, motiones ſequuntur, non quidem motu iſto contractorio naturali, ſed p. n. vario comprimente, extendente, criſpante, convulſivo, hoſtile illud amoliri conante. Nec enim vicinæ partes, cum quibus inteſtina per communia vaſa tàm nervina quàm ſanguiduca, tàm lympham, chylum, quàm alios ſuccos naturales vehentia, per fibras, membranacea ligamenta & contactum nectuntur, ut ſunt meſenterium, ventriculus, pancreas, cyſtis bilaria, renes, ureteres, veſica urinaria, peritonæum, muſculi & membranæ abdominis, penitus immunes hìc eſſe ſolent. Genitæ fuerunt iſtæ heterogeneæ laceſſentes particulæ, vitio non viſcerum ſolùm, ſed & glandularum in genere & in ſpecie inteſtinalium, ſuo officio non debitè fungentium; Detentæ antea in M. S. vel liquoribus dictis, poſtquàm à corrupto illo ſanguine in morbo

prior

iori miaſmata tali charactere tincta refluentibus & ſanguini & mphæ fuerunt communicatæ, iſtam ſimul debentes tincturam; gitatæ, in apricum deductæ, ſecretæ, è vaginis extractæ à motu il- violentiori, diuturno. Nec enim, quod remedium hujus affectus nit *Sydenham*, etiam, ſed alio agendi modo, cauſa ejusdem eſſe ne- it.

XIV.

Ex tali ergò cauſæ deſcriptæ in ſubjectum dictum actione iſta cuta fuerunt ſymptomata; Tormina Ventris oriebantur tenden- , à flatibus, à tenſis ſpaſmodicè per acrimoniam irritantem fibris, dentia, à minimis iſtis acribus, ſalinis ad acidi indolem acceden- bus, pungentia, à ſulphureis potiſſimum moleculis, variè lancinan- , à variantibus cauſæ aculeis. Retractus fuit umbilicus modò iſtam præſentavit foveam ob meſenterium, partes, quibus alli- tum eſt, retrahens, modò abdomen tenſum, modò pugnum æmu- ntes tumores apparuerunt, à variis nervearum fibrillarum irritatio- bus, carnearum tenſionibus, tractionibus, criſpationibus circum- lutionibus, accedentibus in hoc negotio flatibus incarceratis. uæ ſimul cauſa, ut alvus penitus occluſa fuerit, nec flatibus, qui ſi- ul rodendo, lacerando lædunt, tranſeuntibus. Concuſſio iſta cor- ris ſub ſomnum non ſolùm terror aut ipſius effectus ob ſpirituum nfuſionem fuit, ſed & ſpasmodica quaſſatio: Adfuerunt præte- a cardialgia ob accuſatas acres particulas ventriculum quà orifi- a potiſſimum lancinantes: Vomitus ob actum ipſum per illas in aſmodicum expulſivum motum: Anorexia ob ejusdem liquorem ſtricum à ſpirituoſa ſua ac blanda vellicandi vi dejectum: Sitis ob ndæ lymphæ in faucibus, palato, ac linguâ defectum, inductum n ab exiccantibus particulis ibi hærentibus, quàm à dolore, & vigi- s: Somnus deficiens ob tormina enormia ſpirituum quietem tur- ntia, ipſos revocantia, ob liquorum naturalium blandam & roſci- m craſin amiſſam.

Reſponſum.

Doloribus & ſymptomatibus his vehementibus opponan- r transmiſſus ex Pharmacopolio pulvis, quovis trihorio quantum apic. cultri largiores tollunt, cum aq. chamomill. & ceraſ. nigr. umendus, Mixtura ſæpius 2. 3. cochlear. quantitate haurienda, unguen-

unguentum abdomini frequenter calidè inungendum, & clyſteres crebriùs applicandi ex modò lacte, modò cremore hordei, modò juſcul. carnis cum mell. vel ſimplic. vel anthoſat. vitell. ov. butyr. & ol. lini. Potui inſerviat decoctum ex aq. fontan. hordeo viſc. quern. & ſem. fœnicul.

XV.

Condoluit Ægro Medicus poſt tot ſuperatas moleſtias & eluctationem ex tanto periculo de novorum ferocia dolorum, deliberatione ſecum inſtituta formans indicata, nimirum particulas iſtas accuſatas imminuendas, corrigendas, mitigandas, temperandas, demulcendas, immutandas, infringendas, tàm ſpirituoſa quàm humoroſa in naturalem ſtatum reducenda, ſolidasque partes roborandas ſive muniendas, fibrillas debitæ figuræ, ſitui, laxitati & motui naturali reſtituendas eſſe. Aqua chamomillæ calorem fovendo, flatus diſcutiendo, blandis ſuis particulis demulcendo, oleoſis obtundendo, ceraſorum nigrorum, minimis nervos roborantibus & mitigantibus profuit. Tàm lac quàm cremor hordei, aut carnis juſculum cum vitello ovj, butyro & oleo lini demulſerunt, obtuderunt, mitigarunt humores acres, partes nerveas blandis oleoſis minimis & actuali calore foverunt, refecerunt, muniverunt: mel ſive ſimplex ſive anthoſatum abſtergendo & fibras roborando juvit: præſertim talia non ſemel, ſed crebriùs injecta, tanquam blanda, non violenta. Decoctum Ordinarium, quia vinum, ut mox patebit, noxium, conſtabat ex hordeo mitigante, temperante, viſco querno abſorbente, infringente acrimoniam, nervis potiſſimùm amico, & ipſos irritatos pacante, ſemine fœniculi omnibus dictis indicationibus modica ſua quantitate exequendis prudenter dicato. Miraretur quis poſſet inconſtantiam Medici in priori affectu vinum connivendo indulgentis, hîc verò penitùs interdicentis. Sed, qui conſiderat, ſi quidquam, vinum eſſe, quod moleculas ſpaſmos excitantes exaltet, magis ad talem affectum inducendum diſponat, illudque quod ſecutum eſt, ut mox percipiet, nôn mirabitur.

Medicamenta

℞. *pulv. anticol. D. D. Camerar.* ℨß. *ſpec. cordial. temperat.* ℈j. *M. f. pulv. D.* ℞. *aq. 4. cordial. a* ℥jß. *Conf. Alkerm. compl.* ℨj.

ſy

ſyr. arantiar. ℥vj. *M. D.* ℞. *Vnguent. clyſmatic. ol. chamomill. an.* ℥vj. *M. D. S.* Äuſſerliche Salb.

XVI.

Inter medicamenta hæc pulvis iſte anticolicus ex Cryſtall. montan. præparat. C. C. uſt. præparat. Raſur. ebor. & Sale chamomill. conſtans acria illa varia abſorbendo, ſaturando, deſtruendo, invertendo, ſubintratione immutando enervavit, etiam inſenſibiliter educendo imminuit; Species cordiales temperatæ tàm dictum pulverem in iſto ſcopo adjuverunt, quàm in modica iſta quantitate ſpiritibus & nervoſis partibus robur, ſolamen afflârunt & tranquillitati ipſas dederunt, ac flatus diſcuſſerunt; aquæ ex roſis, violis, flor. borrag. & bugloſſ. diluendo peccantes particulas infregerunt, ſpiritusque vigori & ordini reſtituerunt; ſyrupus è ſucco arantiarum variis ex cauſis, præſertim inverſiva acrium & carminativa vi ſe commendavit: Confectio Alkermes complet. ſingula talia variis ſuis particulis & fixis & ſpirituoſis juvit: Oleum chamomillæ & unguent. Clyſmaticum ex malv. bismalv. branc. urſin. parietar. ☿al. radic. alth. lil. alb. flor. Chamæmel. melilot. & butyr. recent. emolliendo, leniendo, digerendo dolores leniit, flatus diſcuſſit, partes læſas calore blando fovit, præſertim nerveas, varièque criſpatas figuræ ac ſitui debito reſtituit.

Ex Epiſtol. 5.

Convaluit Parens meus quarto die à nupero dolorifico ventris affectu, laſſus aliquantum, ſed quà cætera ſanus, deambulans, ſuis negotiis & frequentiori ſcriptioni incumbens. Triduum autem eſt, cùm poſt largiorem vini generoſi uſum tormina iſta intenſiſſima cum alvi conſtipatione & prioribus moleſtiis redirent, quibus purgans medicamentum ex foliis Senæ & Rhabarbaro (ſed absque ſubſecuto effectu, alvo manente occluſa) Clyſteres, aq. chamomill. & ceras. nigr. & decoctum oppoſuimus. Heri hora matutina 5. ſubitò deliquium Ipſum, ut nobis videbatur, dejecit, inde loquebatur incongrua, oculos cornu æmulantes fixos tenebat, ſe nullum hominem, nec alia objecta coram videre, cernere autem per totum cubiculum ubivis elegantiſſimos flores, nihil aliud præter tales agminatim copioſos ſuis obverſari oculis, referebat. Circa veſperam autem rediit prior

C debi-

debilitas, comitante mox totali cœcitate, oculis licet apertis & præter ſerenitatis defectum nullum vitium monſtrantibus, hucusque perdurante, ut ne lumen quidem percipiat, cum turbatione etiam capitis, ut vix imò non, ubi ſit, recordari poſſit, querulus de talibus moleſtiis. 3. Jun. ſt. n. 1690.

XVII.

Quartus, quintus communiter, aliquando ſeptimus dies eſt, quo remittere iſta ſolet Colica. Liberatus ab iſta Hic Æger in recidivam incidit, hoc enim affectui huic valdè familiare eſt, ut licet ablatus penitùs videatur, tamen, non præſtitis præſtandis non ſolùm quà medicamenta ſed & Res Non-Naturales, facilè redeat & quidem majori cum ferocia, certas aliquando periodos obſervans. Occaſionem recidivæ huic dedit largior vini generoſi uſus. Profectò, qui accuratè, prout fieri debet, ſingula in talibus affectibus penſitat, obſervabit, quid vinum in cudendo hoc malo valeat, ut jam è Veteribus Medicus aquæ potum contra ipſum commendaverit, nec ſolùm in productione morbi tantum valet, ſed & in morbi præſentis jam geniti intenſione, auctione, exaltatione, ut, ſi Æger iſto decumbens non abſtineat à vino, & ſpasmos & pareſin contrahat. Quod & de purgantibus experientia non ſimplex teſtatur, quæ ſi in hac colicæ ſpecie exhibeantur, felix erit æger, ſi non varii ſpasmodici motus aut Epilepſia ipſum prehenderit & pareſis ſecuta fuerit. Cùm econtra quando hæc Colica absque purgantibus modo antea indigitato tractata fuerit, nec epilepſiam nec pareſin junctam aut ſubſecutam fuiſſe docuerit Eadem; hinc & obſervamus, raro tùm purgantia alvum ſolvere, frequenter autem dolores intendere. Non ſolùm cauſa morbifica evacuationi tali tùm temporis adhuc inepta eſt, ſed & per purgans ejus determinata acrimonia, fervor ac effrænis ferocia augetur, dolores intenduntur. Clyſteres, aqua chamomill. & ceras. nigr. cum decocto non juvarunt, ſicut antea; quia adhuc principium eſt morbi, in quo tamen, ut ſenſim cauſa morbifica corrigeretur, neceſſaria fuerunt, quia purgantia cauſam multum exaltarunt.

XVIII.

Affectus autem, qui Ægrum dejecit, non, ut Filia Dn. Ægri ſcribit, deliquium fuit, ſed *Convulſiones internæ.* De His licet valdè pauca dicant aut ſcribant Authores, tamen perfrequentes iſtæ ſunt

ſunt, in externis aliquando nullo ſigno, aliquando rigiditate tenſiva ſe prodentes. Cùm enim in hac recidiva à cauſis dictis egerit illa ſingularis acrimonia ſive adverſitas multum aucta, aucta fuerunt etiam ſymptomata ſpasmodica in internis potiſſimùm partibus, dum non ſolùm illa fibrarum tenſio, criſpatio, corrugatio, motio varia ſpirituum per nervos debitum influxum variè impedivit, depravavit, ſed & ipſi ſpiritus (nam hos nunquam absque partibus quibus affluunt, nec partes absque iis conſiderari volumus) nimium irritati à craſi, vigore, ſerenitate ſua dejiciuntur, & inſtar effectus & inſtar cauſæ pro diverſo conſiderandi modo ſe habentes. Membranæ ſeu fibrillæ nerveæ irritatæ & per iſtam irritationem ſpaſmum inducentes plerunque partes cum quibus nervos communes habent, in ſocietatem trahunt, in auxilium pro amoliendo hoſtili vocant, at non raro etiam diſſitis partibus, vicinis ſalvis, malum tale communicatur. Hic inteſtinorum ſpaſmodica affectio ſimilem in capite potiſſimum excitavit, hinc illa actionum abolitio, unde deliquium cenſebant. Incongrua loquebatur Æger, ob turbatos ſpiritus ac eccentricos, & fibrillas cerebri variè tortas; Oculi cornu æmulabantur fixi, quia non ſolùm ſpiritus viſivi à ſerenitate dejecti, ſed & in influxu ad oculos debito impediti, ipſæque membranæ oculorum convulſivam patiebantur labem: Flores ſoli oculis obverſari videbantur, vel, quia iſto tempore frequentes ſpiritibus motum ad commune ſenſorium induxerunt adhuc perdurantem, vel quia ipſa ſpirituum & ſanguinis conditio tale delirium huic vigilanti, ceu aliàs dormientibus ſomnia, objecit: Circa veſperam cauſa morbifica & hinc etiam malo aucto Convulſiones internæ redierunt cum totali cœcitate, quam *Guttam ſerenam*, quia oculi aperti nullum monſtrabant vitium, dicimus. Nervorum enim opticorum fibrillæ per iſtum ſpaſmodicum affectum variè diſtortæ & dislocatæ fuerunt, ut tranſitus ſpiritibus viſivis amplius non patuerit, imò, quin ſub iſta diſtorſione quid lenti illapſum viam præcluſerit, ſuſpicari quis non absque fundamento poterit, licèt & hoc brevis affectus duratio in dubium vocet: Turbatæ fuerunt actiones animales interiores, ut vix, ubi ſit, recordari, tamen de his moleſtiis conqueri potuerit, quia & fibrillæ extra ſuos ordinarios limites ac regulas actæ, & ſpiritus tàm quà motum quàm quà craſin deviarunt.

 Reſpon-

Reſponſum.

Contra ſummè periculoſum hunc affectum in uſum ducenda erunt ſequentia: Pulvis quovis trihorio quantitate in prioribus indigitata cum aqua ſeu Mixtura, Electuarium ſæpius caſtaneæ quantitate exhibeatur. Elixir naribus, vertici, temporibus, cervici applicetur. Veſicæ excitentur in brachiis & cruribus. Potus ordinarius ſit idem cum priori: Enemata nuper præſcripta applicentur.

XIX.

Periculum utique hic magnum ratione cœcitatis, cum exemplum in hac urbe fuerit talis cœcitatis à Colica incurabilis, ratione vitæ, cum tales Convulſiones internæ ſæpè mortem afferant, Adſtantibus imò & nonnunquam Medicis ſyncopen cenſentibus, & ſi ſpirituoſa porrò, calidiora, acriora, fermentationem extraordinariam cientia exhibita fuiſſent, auctum magis fuiſſet periculum, Epilepſia univerſali ſubſequente. Neceſſarium judicavit Medicus, ut ſpiritus ſuæ craſi, vigori, ſerenitati reſtituerentur, à motu eccentrico revocarentur, ipſis debitus pararetur tranſitus, fluida humoroſa acriora imminuerentur, emendarentur, enervarentur, partes ſolidæ ipſarumque fibræ à tenſione, diſtorſione &c. liberarentur. Elixir iſtud particulis non ſolùm volatilibus ſed & maximè penetrantibus pollens ſpiritus ſuſcitare, reſtaurare, reficere, conſolari multùm valet, applicitum his partibus, dum ibi hoc beneficium ſpiritus ac nerveis fibrillis contulit, mox illud & aliis affectis corporis partibus communicavit, quod quotidianum in corpore humano eſt, ut ſpiritibus in una parte ſolamen accipientibus, accipiant & reliqui in alia parte imò toto corpore; Veſicatoria applicita non ſolùm ſerum & cum ipſo minima acria eduxerunt, ſed & ſpiritus diſperſos revocarunt. Potus ordinarius & Enemata theſ. 15. commendata, jam & quare fuerunt.

Medicamenta.

℞. *Pulv. cephal. Dn. D. Camerar.* ℥ß. *epilept. March* ʒii. *Spec. Diambr gr.* vj. *M. f. pulv.* ℞. *aq. ceraſ. nigr. borrag. bugloſſ. a.* ℥ij. *Iulap. Alexandrin.* ʒvj. *M. D. S.* Waſſer zu den Pulver

Pulver. ℞. *Conſerv. borrag. roſar. dam. a.* ℥iß. *Carn. citr. condit.* ℥ß. *Nuc. ind. cond.* ʒij. *Conf. Alkerm. compl.* ʒj. *Syr. rub. id. q. ſ. M. f. Elect. ſ.* Lattwerg. ℞. *Elix. vit. maj. Querc.* ʒiij. *D. S.* Anſtrich.

XX.

Pulvis cephalicus Exc. Dn. Præſidis præter abſorbentia, communiter in nervorum affectibus laudari ſolita, Cinabarim nativam continet, hinc domuit irrequietos ſpiritus, ſerenitati reddidit, ſingulariter acria mitigavit, ſpicula infregit, aculeos obtudit, ut fibræ à malignis illis irritantibus, à ſpasmodicis criſpationibus liberatæ fuerint; Cui ſuppetias à latere tulit pulvis Epilepticus Marchionis, ex rad. pœon. viſc. quern. &c. abſorbentibus (quæ non imbibendo ſolum ſed & dum ſubintrant, immutando, invertendo, irretiendo, ligando proſunt) pretioſis & minùs pretioſis conſtans. Additæ fuerunt ſpecies diambræ ad ſuſcitationem ſpirituum, ſufficienti, quod Quibusdam mirum videbitur, quantitate; talis enim affectus largiorem calidorum, aromaticorum, ſpirituoſorum quantitatem non fert, præſertim in hoc individuo tali temperamento prædito & largiori vini potui aſſueto. Julapium Alexandrinum Londinenſium mitigando, temperando, diluendo prodeſt, ſimul & robur (debitè hoc explicetur velim) variis largitur partibus, quod & de Conſerv. roſar. dam. ac Carn. citr. condit. dicimus. Nux Indica cum Conf. lkerm. compl. ſpiritibus ſolamen attulit, ſimul & acrimoniam nfregit.

Cætera Medico, quia Ægrum diu jam noverat, nota fuerant, & uidem è Claſſe Rerum Naturalium, Temperamentum ſeroſo-ſanguineum, ætas 71. annor. vultus floridus, imò propter guttas, roſaceus, habitus corporis craſſus, ſtatura brevis; Non Naturalium, ita modò diu ſedentaria, modò propter itinera, laborioſa, largior ini potus, etiam ex officii ratione copioſior, modò acidi, minùs generoſi, modò valde generoſi; præter Naturalium, aliquoties antehac umores genæ, imò totius capitis, odontalgia, aliquando oris & vicinarum partium inflammatio ac excoriatio, uno verbo, Catarrhi t loqui ſolent, nonnunquam infeſtantes.

 XXI. Ceu

XXI.

Ceu illa ex triplici petita Claſſe in omni affectu p. n. Medico, quantum notum eſt, probe conſideranda ſunt, ita & hìc de prædominantibus in Ægri ſanguine ac corpore particulis ſeroſis, blandis, oleoſis, balſamicis teſtatæ fuerunt priora; ſed degeneraſſe non ſemel & ſeroſas iſtas acribus miaſmatibus tinctas fuiſſe, quò plurimùm Non-Naturales Res, præſertim vini largior potus & alia contulerunt, docuerunt poſteriora: Serum enim non, quod nomen vult, fluens ex parte, ſed in illa ſubſiſtens, detentum Catarrhos ibi inducit.

Menſe Julio D. S. L. Medicum acceſſit Æger ab omnibus moleſtiis liber & vegetus, accipiens ab ipſo monitum, ut memor tantarum moleſtiarum in diæta liberiorem vitam abdicaret.

XXII.

Veluti nimis rigidi ſunt illi Medici, qui omnes homines, etiam ſanos ſtrictis diætæ legibus coërcere conantur: Ita Ægrorum aut convaleſcentium commodum non promovent, qui laxiores habenas, imò liberrimum quibusvis fruendi cibis ac potibus relinquunt ac concedunt arbitrium, benevolentiam, ſed malè, captantes. Multum certè confert ad præcavendas recidivas Diætæ ad Medicas Indicationes obſervatio, quod quotidiana teſtatur Experientia.

XXIII.

Miraberis L. B. cur contra tot, contra tantos valetudinis & vitæ hoſtes *nobiliora, politiora, ſuperbiora* arma non fuerint adhibit[a] Nulla recenſita fuerunt medicamenta, qualibus Modernorum Quo[-] rundam Medicorum volumina repleta ſunt, ſpirituoſa, volatili[a] per prolixos & laborioſos, nè dicam ſuperfluos proceſſus elaborat[a] inſignibus titulis & rubricis ſplendentia, exotica, ſumptuoſa, no[-] va, ſingulari & diverſo à communi modo in uſum ducenda, pro[-] Quoſdam talium malacia vexare ſolet. Sed ſcias, velim, utiqu[e] volatilia, ſpirituoſa, chymica & exotica ſæpius in Arte noſtra re[-] quiri, ſed non in omnibus; in his enim & ſimilibus affectibus e[a] quæ hìc exhibita fuerunt, juvante DEO, ſufficere, imò præ aliis pr[o-] deſſe, non ſolùm hic caſus, ſed & plurimi alii Exc. Dn. Præſide[s]

docu

ocuerunt. *Methodum autem hanc noſtram non penitùs cum com-uniter recepta eandem eſſe reperiet, qui vulgarem etiam quibusdam Modernis familiarem cum hac conferet.*

Hiſce DEO Ter Opt. Max. grates perſolvimus pro benigniſſima medicamentis facta benedictione, Cui & pro meis hucusque feliciter perductis ſtudiis ſit

SOLI
Sempiterna
GLORIA.

I.

Edulitas multùm vigili Tua nocte probata
Clarior evadet irradiante die.
ec mitrâ inſigni & ſpartâ indonatus abibis,
Cùm Tibi juncta dies proxima dona feret.

Hiſce Nobil. atq; Clariſſimo Domino Doctorando gratulatur, eiq; invidendos honorum meritiſſimorum ſucceſſus exoptat

Johannes Zeller, Med. Doct.
PP. & h. t. Decanus.

II.

Vltiplicem exponis Morbum Certamine *docto:*
Hinc fulgore micat Gloria *multiplici.*

Proſperrima quævis
apprecatur
PRÆSES.

III.

MOrborum rabies variorum huc usque maligna
Sæviit, atque hunc jam, mox alium abripuit:
His tamen opponit Medicos noſtra hæc Schola doctos,
Quos inter clarus Kniſelius radiat.

Joh. Ludovic. Mőgling, D.

IV.

QVid? niſi laurus, erunt, Kniſeli! præmia digna,
Anceps Doctorum quæ tibi pugna parit.

Pauciſſimis hiſce Fautori atque amico ſuo ſincero applaudere debuit.

Ferdinandus Gottlieb Schmeltz.